

# Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 286-1900)

Originalt emne

*Vandforsyning*

*Vandværk og Vandforsyningsanlæg*

*Uddrag fra byrådsmødet den 27. juni 1901 - side 1*

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 286-1900)

Efter at Byraadet i Mødet d. 1ste Novbr. f. A. (se Forh. 1900 S. 255) havde vedtaget at stille Spørgsmaalet om Vandforsyning til de højt liggende Arealer Nord for Byen i Bero foreløbig, var der under 14de f. M. modtaget et fornyet Andragende fra de vedkommende Grundejere bilagt med Analyser af Vandprøver fra forskellige Brønde paa Christiansbjerg, ifølge hvilke Vandet i ingen af Brøndene kunde siges at egne sig til Drikkevand, ligesom der fra Overretssagførerne Selmer & Secher var rettet Forespørgsel om, hvorvidt det kunde paaregnes, at der vilde kunne føres Vandledning op til den Villadsens Legat tilhørende Lod, Matr. -Nr. 59, der var udbudt til Bortsalg ved Auktion.

Efter at Sagen havde været forhandlet i Mødet den 23de f. M., blev den overgivet Vandværksudvalget, der derefter under 24de d. M. havde fremsendt følgende Erklæring fra Stadsingeniøren:

»Efter det ærede Udvalgs Anmodning undlader jeg ikke herved at fremsende en Beregning over, hvilke Udgifter der ere forbundne med Forsyning af Christiansbjerg med Vand fra Aarhus Vandværk.

Efter Udvalgets Ønske er Undersøgelsen indskrænket til kun at omfatte den sammenbyggede Del af Christiansbjerg, altsaa Randers Landevej, Bøgegade, en kort

Strækning af Skowangsvej, Tjørnegade, Egegade og Elmegade. Ligeledes er der gaaet ud fra den nuværende Bebyggelse.

Christiansbjerg vil ikke for Tiden kunne forsynes fra det høje Tryk; thi dettes højeste Vandspejl ligger i Coten 210' og kan synke til 202', medens Christiansbjerg ligger i Terraincoterne 195' og 245'.

Det vil derfor være nødvendigt at anvende Maskinkraft for at bringe Vandet fra den høje Beholder til Christiansbjerg.

Det vil da blive det mest økonomiske at anbringe en Maskine med tilhørende Pumper ved den høje Beholder, idet Pumpen gennem et kortere Sugerør tager Vandet fra Beholderen, hvorved Udgiften til en særlig Pumpebrønd undgaas.

Angaaende Vandforbrugets Størrelse skal følgende oplyses: Indbyggerantallet paa Christiansbjerg er 753. Højeste Vandforbrug sættes derfor til 1000 Tdr. pr. Døgn, og Maximumsvandforbrug pr. Time til 60 Tdr.

Ved Bestemmelsen af Pumpens Løftehøjde komme følgende Momenter i Betragtning:

Højeste Terraincote paa Christiansbjerg 245'

Etagehøjde 20'

Rørmodstand 30'

295'

Pumpen lægges i Coten 205'

Pumpen skal herefter have en Løftehøjde af.... 90'

og det vil da være tilstrækkeligt at anvende en 3 Hestes Maskine.

Uden nærmere Paavisning vil det let ses, at det vil være billigst at anvende en Petroleumsmotor til Bevægkraft for Pumpen.

Det ovenfor beregnede Vandforbrug pr. Time á 60 Tdr. vil kræve en 3 " Ledning, som lægges fra Beholderen og i Brendstrupsvej og Randers Landevej med Stikledninger til Christiansbjergs Gader.

Udgiften til Hovedledninger i samtlige Gader er optaget i Overslaget, derimod ikke Udgiften til Stikledninger.

Efter det ovenfor anførte vil da Planen for Vandværket blive følgende:

Ved den høje Beholder opstilles en Pumpe, dreven af en 3 Hestes Petroleumsmotor. Pumpen suger direkte fra Beholderen. Pumpe og Motor installeres i et solidt og net Træskur af Størrelse ca. 12' X 20', som forsynes med Betongulv.

En Mand antages til Pasning af Driften,

Forsyningsledningen lægges som nævnt af 3 " Rør, og den vil faa en Længde af ca. 9000 løb. Fod.

For at sikre en stadig Forsyning og for at kunne arbejde økonomisk med Pumpe og Motor, vil det endvidere være nødvendigt at opstille et Højdereservoir paa Christiansbjergs højeste Punkt, og saaledes at Reservoirets Bund lægges ca. 25 Fod over Terrainet. Reservoiret bør rumme ca. 200 Tdr. Vand. Uden en saadan Beholder vil Natforsyningen blive for kostbar og tillige mangelfuld.

Det aarlige Forbrug vil blive ca. 200,000 Tdr. Omkostningerne kunne antages at ville blive følgende:

1 Stk. 3 Hestes Petroleumsmotor med Fundament og andet Tilbehør 2,500 Kr.

1 Stk. Pumpe med Remtræk 600 -

Rørledninger mellem Beholder og Pumpe.. 200 -

1 Skur 12' X 20' med Betongulv 300 -

1 mindre Skur til Lagerrum 100 -

3,800 løb. ' 3" Ledning i Brendstrupvej,

3,200 - 3" - i Randers Landevej,

240 - 3" - i Bøgegade,

800 - 3" - i Skovangsvej,

200 - 3" - i Tjørnegade,

320 - 3" - i Egegade,

500 - 3" - i Elmegade,

ialt 9,060 løb. Fod 3" Ledning á 0. 95 .... 8,607 -

10 Stk. 3" Skydehaner á 40 Kr 400 -

9,060 løb. Fod Vej at istandsætte á 0. 10.. 906 -

Et Reservoir paa Christiansbjerg« 5,000 -

Uforudsete Udgifter 887 -

Ialt... 19,500 Kr.

De aarlige Driftsudgifter ville blive følgende:

Forrentning og Amortisation af 19,500 Kr.

med  $5\frac{1}{2}\%$  1,072. 50 Kr.

200,000 Tdr. Vand oppumpet fra

Vandværket til Coten 210 á 0. 75 pr. 100

Tdr 1,500.00 -

1 Maskinist 1,500.00 -

Udgifter til Petroleum, Olie, Tvist m. m. 500.00 -

Diverse 27. 50 -

4,600.00 Kr.

Efter en Beregning foretaget af Kæmnerkontoret kan der fra de eksisterende Bygninger paa Christiansbjerg paaregnes en aarlig Vandafgift af 812 Kr. 00 Ø., under Forudsætning af, at samtlige Ejendomme forsynes med Vand og at de sædvanlige Takster efter Regulativet skulle gælde«.

I Forbindelse hermed indstillede Udvalget, at det omhandlede Anlæg, der kun kunde betragtes som en rent midlertidig Foranstaltning, som kun vilde kunne gøre Fyldest i en kortere Aarrække, ikke bragtes til Udførelse, tilmed da den i Overslaget anførte Amortisation og Forrentning med  $5\frac{1}{2}\%$  var mindre end den sædvanlige.

Byraadet sluttede sig til Vandværksudvalgets Indstilling og vedtog at stille Spørgsmaalet om Vandforsyning til de her omhandlede Arealer i Bero foreløbig.